

T.C.
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI
Basın ve Halkla İlişkiler Müşavirliği

7/1351

Sayı: B.23.0.BHİ.0.01-610-27588
Konu: Soru Önergesi (7/1351)

21.12.2011

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİNE

İlgi : 30.11.2011 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.02.00-32415 sayılı yazınız.

İlgi yazı ekinde alınan, Manisa Milletvekili Sayın Hasan ÖREN'in, Turgutlu Sanayi ve Ticaret Odası meclis toplantısında yapıldığı iddia edilen maden arama ve üretim izni faaliyetleri ile ilgili bir konuşmaya ilişkin, 7/1351 esas numaralı yazılı soru önergesi Bakanlığımızca incelenmiş olup cevabi yazımız ilişikte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Prof. Dr. Veysel EROĞLU
Bakan

EKLER :

Cevabi yazı (3 sayfa)

**MANİSA MİLLETVEKİLİ SAYIN HASAN ÖREN'İN
7/1351 ESAS SAYILI YAZILI SORU ÖNERGESİ HAKKINDA
ORMAN VE SU İŞLERİ BAKANLIĞI'NIN CEVABI**

SORU 1. *Turgutlu Belediye Başkanı Serhat ORHAN ile aranızda böyle bir konuşma geçmiş midir?*

SORU 2. *Turgutlu Ticaret ve Sanayi Odası Meclis toplantısı tutanaklarında yer alan Belediye başkanının sizin söylediğinizi iddia ettiği ifadeler doğru mudur?*

SORU 3. *Belediye Başkanı toplantıda yaptığı konuşmada; "Sayın Bakan beni çağırdı" "Başkan dedi biz sıkıştık, maalesef kendi kazdığımız kuyuya kendimiz düştük" dediğinizi söylemiştir. "Kendi kazdığımız kuyuya düştük" derken maden şirketi ile ilgili ne yaptınız da bu ifadeleri kullandınız?*

CEVAP 1,2,3. Bahse konu kişiyle, anılan tarihte, iddia edildiği gibi bir konuşma yapılmamıştır.

SORU 4. *Konuşmalarda Kanada'ya heyet gönderildiği iddia edilmiştir. Kanada'ya nikel maden işletmelerini incelemek üzere bir heyet gönderilmiş midir? Gönderilen heyette kimler yer almıştır? Heyet Kanada'da açık yığın liç usulü ile üretim yapan hangi maden işletmelerini incelemiştir? Bu heyet nasıl bir rapor düzenlemiştir? Bu raporu tarafıma vermeyi düşünüyor musunuz?*

SORU 5. *Yapılan araştırmalarımıza göre gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin hiç birisinde sülfürük asitle açık yığın liç usulü nikel madeni çıkarılmadığına göre, Kanada heyetinin verdiği rapora istinaden maden şirketine nasıl izin verilmiştir?*

CEVAP 4,5. Bahse konu madenle alakalı ÇED süreci, 08.06.2005 tarihinde başlatılmış olup; ÇED Yönetmeliğinde belirtilen aşamaların yerine getirilmesinden sonra 19.01.2006 tarihinde ÇED Olumlu Kararı verilmiştir.

Mülga Çevre ve Orman Bakanlığınca verilen ÇED olumlu kararına ilişkin işlemin yürütülmesinin durdurulması ve iptali talebi, Manisa İdari Mahkemesi Tarafından incelenmiş ve reddine karar verilmiştir. Davacılar yürütmenin durdurulması talepli Danıştay nezdinde Temyize gitmiş olup Danıştay 6. Dairesi tarafından yürütmenin durdurulması istemi iki kez reddedilmiştir.

Söz konusu faaliyete ilişkin olarak Manisa İdare Mahkemesine açılan faaliyetin durdurulmasına ilişkin dava sırasında hazırlatılan Bilirkişi raporunda (Maden Yüksek Mühendisi Prof. Dr. Üner İPEKOGLU, Çevre Yüksek Mühendisi Prof. Dr. Ayşegül PALA, Jeoloji Yüksek Mühendisi Prof. Dr. Gültekin TARCAN) madenin işletilmesinin her aşaması ve işletme faaliyetinin sona ermesinden sonra da çevreye zarar vermeden gerçekleşmesi ve olumsuz olabilecek etkilerin en aza indirilmesi konusunda en son teknolojilerin ve ulusal ve uluslararası standartların gerektirdiği bütün tedbirlerin alınarak sağlanacağı belirtilerek hazırlanan ÇED raporu Bilirkişi Heyeti tarafından olumlu ve yeterli bulunmuştur.

Sardel Nikel Madencilik A.Ş., Maden İşleri Genel Müdürlüğünden aldığı 22.12.2006-22.12.2026 tarihleri arasında kapsayan 20 yıl süreli maden işletme ruhsatına istinaden, 16.09.2008 tarihinde orman izinleri için Bakanlığımıza müracaat etmiştir. Yapılan incelemeler neticesinde; kırma-eleme, zenginleştirme tesisi için 109, liç alanı için 100, altyapı için 100 ve işletme için 24 olmak üzere toplam 329 hektar orman alanı, 03.04.2009 tarihinde ilgili firmaya tahsis edilmiştir.

Tahsis edilen orman alanından alınan bedeller ile işletme süresi olan 15 yılda izin verilen sahanın 30 katı alanda ağaçlandırma yapılarak, kesilen ağacın 100 katı 15 milyon adet fidan dikilecektir.

Bakanlığımızda görev yapan konunun uzmanı personelden oluşan bir heyet tarafından gerçekleştirilen Kanada Seyahatinden sonra düzenlenen rapor da dikkate alınarak; mevcut Projede önerilen tedbirlere ilaveten bizzat tarafımdan gündeme getirilen ve uygulamaya koyduğumuz özel tedbirler aşağıda belirtilmiştir.

a) Projenin ÇED Raporunda, yılda yaklaşık 4,5 milyon m³ su ihtiyacının olduğu, suyun yağışlı mevsimlerde Gediz Nehrinden, kurak mevsimlerde ise yer altı suyundan temin edileceği belirtilmekle birlikte; ÇED Olumlu Belgesinin verilmesinin ardından, su ihtiyacını azaltmak ve alternatif kaynakları tespit etmek amacıyla yeni bir çalışma yaptırılmıştır. Buna göre; sülfürik asit üretim tesisinde soğutma sisteminde su yerine hava ile soğutma yöntemi uygulanmış, ayrıca su devr-i daimi azamiye çıkartılarak su ihtiyacı azaltılmış ve yıllık su ihtiyacı 4,5 milyon m³'ten 3,1 milyon m³'e düşürülmüştür.

b) Projede önerildiği gibi Gediz Nehrinden su temin etmek yerine Turgutlu İlçesinin evsel atık su arıtma tesisinin modern membranlı ileri biyolojik arıtma tesisi olarak, Sardes Nikel Madencilik A.Ş. tarafından, Belediyeye hiçbir mali yük getirmeden inşa edilmesi hususunda mutabakat sağlanmıştır. Böylece Gediz Nehrinden su harcanmadığı gibi, Nehrin kirlenmesinin önüne de geçilmiştir.

Ayrıca yağmurlardan dolayı akışa geçecek yüzey sularını toplayacak havuzlar inşa edilerek, bu havuzlarda yağışlı mevsimde toplanan sular, soğutma sisteminde kullanılabilir.

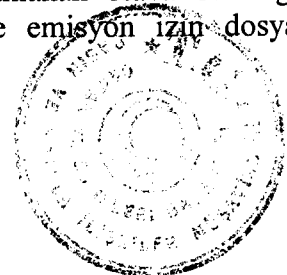
c) Maden işletmesi süresince yaklaşık 36 milyon ton nikel cevheri liç alanı üzerinde biriktirilecektir. Liç işlemi uygulanmış cevher sürekli olarak yığın liçi alanında kalacaktır. Yığın liçi alanı doğal eğimlendirilmiş zemin üzerinde inşa edilmekte olup, doğal zemin üzerine temel tabakayı oluşturmak gayesiyle 300 mm sıkıştırılmış kil tabakası yerleştirilmektedir. Kil tabakası üzerine jeomebran yerleştirilecektir. Ayrıca, buna ek olarak yüksek yoğunluklu polietilen astarın zarar görmemesi için üzerine jeotekstil serilecektir.

Yığın liçi alanının, işletme faaliyete kapandığında; liç edilmiş, yıkanarak drenajı sağlanmış ve katı atık formundaki tüm işlenmiş cevheri içereceği, projenin son aşamasında yığın liçi sahasının, yüksekliği 40 m olan 90 hektarlık bir alanı kaplayacak ve çevredeki peyzajla bütünleşmesi gayesiyle uygun şev açısı verilerek demir çözeltilisinin liç işlemi yapılmış ve nikeli alınmış, yığın katmanının üzerine serilecek ve üzeri polietilen astarla kapatılacak, üzerine çakıllı toplama drenaj sistemi inşa edilerek, tüm yığın katmanlarının üzerine mangan çökeltisinin serilerek yığın liçi alanı tamamen kapatılarak bitkilendirilecektir.

d) Sülfürik asitin kısmi buhar basıncının çok düşük olması nedeniyle 340°C de kaynamaya başladığı göz önüne alındığında Sülfürik asidin buharlaşması mümkün olmayacaktır.

Gaz emisyonları, kurulacak olan sülfürik asit tesisinden oluşacak SO₂ ve SO₃ emisyonları Endüstriyel Kaynaklı Hava Kirliliği Kontrolü Yönetmeliği'nde belirtilen sınır değerlerinin altında kalmaktadır.

Tesis, mevcut mevzuata göre emisyon ön iznine ve emisyon iznine tabidir. Planlama aşamasındaki tesisler için verilen ÇED olumlu kararı "Emisyon Ön İzni" yerine geçmektedir. Tesisler faaliyete geçtikten sonra Endüstri Tesislerinde Kaynaklanan Hava Kirliliğinin Kontrolü (ETKHKK) Yönetmeliği'nin hüküm ve esaslara göre emisyon izin dosyaları hazırlayarak "**Emisyon İzni**" olarak faaliyet göstermek zorundadır.

Sardes Nikel Madencilik tarafından yapılması planlanan Nikel Madeni Zenginleştirme Tesisi için söz konusu tesisin ETKHKK Yönetmeliği'nin hüküm ve esaslarına göre faaliyet göstermesi, faaliyete geçtikten sonra tesis sahası içinde H₂S kütleli debisinin ve diğer kirletici parametrelerin ETKHKK Yönetmeliği Ek 2'deki değeri aşmaması için gerekli tedbirlerin alınması, bu değerin aşılması durumunda ise tesisin bulunduğu bölgede hava kalitesi modellenmesi ve ölçümünün yapılması, H₂S ve diğer konsantrasyonların Mevzuat değerlerini sağlaması gerekmektedir. Ayrıca, sülfürik asit tesisleri ETKHKK Yönetmeliği Ek-8.H.3'te belirtilen **Kükürt, dioksit, Kükürttrioksit ve Sülfürik Asit Üretim Tesisleri** için getirilen hüküm ve sınır değerlere uyması, özellikle kükürtdioksit ve kükürttrioksit emisyonlarının sağlanması gerekmektedir.

e) Projede, işletme sonrasında sahada yapılacak olan rehabilitasyon projesi sonrasında saha doğaya uygun bir şekilde yeniden kazandırılacaktır. Rehabilitasyon çalışması, Ormanlık Alanlarda Verilecek Olan İzinler Hakkında Yönetmelik hükümleri çerçevesinde, doğaya yeniden kazandırma çalışmaları yapılmış ve Orman Genel Müdürlüğüne sunulmuştur. Sahada çalışmaların bitirildiği bölümler, işletme faaliyetlerinin ikinci yılından sonra peyderpey rehabilite edilecektir.

SORU 6. *Başkanın iddia ettiği gibi, Turgutlu Çal Dağında faaliyet gösteren nikel madeni şirketine arama ve üretim izni verilmesi için İngiltere hükümeti ve İngiltere'nin Türkiye'deki Büyükelçiliği veya Konsolosluklarının herhangi bir baskısı olmuş mudur?*

CEVAP 6. Madenlerin arama ve işletme ruhsatları Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığınca verilmekte olup; orman alanlarıyla ilgili izin işlemleri, Yüce Meclis tarafından çıkartılan kanunlara uygun olarak yapılmıştır. İngiliz Büyükelçiliği veya Konsolosluğundan baskı görmem gibi bir durum asla söz konusu değildir.

